

Umeå universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Tomas Egeltoft
08-563 088 28
tomas.egeltoft@hsv.se
BESLUT

2010-12-14
Reg.nr 641-933-10

Beslut om tillstånd att utfärda yrkeslärarexamen

Högskoleverket beslutar att inte ge Umeå universitet tillstånd att utfärda yrkeslärarexamen.

Ansökan och ärendets hantering

Umeå universitet har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda yrkeslärarexamen. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: universitetslektor Anna-Lena Göransson, Karlstads universitet (ordförande); försteamanuensis Jan-Birger Johansen, Högskolan i Nesna samt lektor Vesa Parkkonen, Tavastlands yrkeslärarhögskola.

Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt intervjuer den 26 oktober 2010 med representanter för lärosätet. Bedömargruppens yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen, se bilaga 1.

Bedömargruppens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt dels en samlad bedömning. Medlemmarna i bedömargruppen har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Umeå universitet inte har förutsättningar att ge yrkeslärarutbildning med tillfredsställande kvalitet. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Beslut

Högskoleverket beslutar att inte ge Umeå universitet tillstånd att utfärda yrkeslärarexamen.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Tomas Egeltoft i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Jana Hejzlar, Sara Monaco, Joakim Palestro och Karl Weigelt deltagit.

Lars Haikola

Tomas Egeltoft

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
Medlemmarna i bedömagruppen

Bedömargruppens yttrande

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurs

Antalet tillsvidareanställda och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning. Lärreresursen består av vetenskapligt meriterade lärare, varav de flesta har en egen lärarutbildning. De lärare som redovisas i resurstabellen för yrkeslärarutbildningen har vetenskaplig och didaktisk kompetens för undervisning och handledning inom utbildningen. De ges möjligheter till kompetensutveckling. Målet är att adjunkterna ska nå minst masterexamen. Specialkompetens för undervisning om vuxnas lärande eller yrkesämnesdidaktik framgår inte av tabellen, men vid intervjun framkommer att sådan kompetens finns.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärreresurs är tillfredsställande.

Utbildningsmiljö

Utbildningen ges i en forskande miljö som kan ge förutsättningar för ett kritiskt och reflekterande förhållningssätt. Såväl nationellt som internationellt samarbete bedrivs i syfte att berika utbildningsmiljön. Att ämnesdidaktiken har en given plats framgår av ansökan, inte minst av strukturen för utbildningen. Det finns också en fungerande organisation för verksamhetsförlagd utbildning, med avtal som säkrar samarbetet mellan universitet och partnerskolor och att den verksamhetsförlagda utbildningen erbjuds inom relevant verksamhet och ämnesområde.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

Utbildningsplanen är skriven i enlighet med examensordningen. Kursplaneförslagen är ofullständiga och kommer enligt lärosätet att färdigställas under hösten 2010 inom ramen för Umeå School of Educations beställningsarbete. Innehåll och progression framgår, men inte förväntade studieresultat, undervisningens uppläggning eller betygskriterier. Lärosätet har dock bifogat den utförliga förfrågan med kravspecifikation av innehållet i yrkeslärarutbildningen som Umeå School of Education har beslutat. Dessa krav är tydligt formulerade och om leverantören lever upp till dem kommer yrkeslärarutbildningen vid Umeå universitet att motsvara skrivningarna i utbildningsplanen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument inte är tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur och examination

Förväntade studieresultat, undervisningens uppläggning eller betygskriterier framgår inte i de preliminära kursplaner som bifogats ansökan. Examinationsformerna uttrycks schablonartat: ”Examination sker genom skriftliga och muntliga redovisningar samt genom uppvisade färdigheter och förmågor.” Examinationen inom den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs i samarbete med handledare vid de medverkande skolorna som bidrar med dokumenterat bedömningsunderlag. En tydlig progressionstanke, som även omfattar vetenskapligt skrivande, finns i dokumenten. Litteraturlistorna innehåller relevant, forskningsbaserad litteratur, även på engelska. Litteratur om vuxenundervisning saknas i förslagen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination inte är tillfredsställande.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

Det finns en modell för uppföljning av de studerandes utveckling. Denna kompetensuppföljning ses som det främsta instrumentet för att kontinuerligt följa studenternas utveckling mot examensmålen, framför allt genom individuell studieplanering med hjälp av planeringsinstrumentet Valweb och E-portfolio. Som framkommit ovan har betygskriterier ännu inte formulerats och skrivits in i kursplanerna under förväntade studieresultat. Ännu så länge finns således inte några klart dokumenterade krav i form av betygskriterier, instruktioner för tentamina och annan examination att tillgå. Lärosätet visar inte fullt ut att utbildningen kommer att ge studenterna goda förutsättningar att nå målen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen inte är tillfredsställande.

Samlad bedömning

De dokument som bifogats ansökan visar på ett medvetet arbete för en bra yrkeslärarutbildning under utveckling. Vår samlade bedömning är dock att Umeå universitet i nuläget inte har förutsättningar att ge yrkeslärarutbildning med tillfredsställande kvalitet. Vi rekommenderar Högskoleverket att avslå ansökan.

Bilaga I: kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstill- ståndsprovning för de nya lärarexamina

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurs

- Antalet tillsvidareanställda och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning,
- lärarna har vetenskaplig och ämnesdidaktisk kompetens för undervisning och handledning inom utbildningen,
- lärarresursen består både av vetenskapligt meriterade lärare samt lärare som besitter beprövad professionserfarenhet i en välavvägd proportion,
- lärarna har kompetens att erbjuda den utbildningsvetenskapliga kärnan med de krav på innehåll som anges i examensordningen för respektive lärarexamen (skolväsendets historia och organisation, värdegrund, läroplansteori och didaktik, vetenskapsteori och forskningsmetodik, utveckling, lärande och specialpedagogik, sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, uppföljning och analys av lärande, bedömning och betygsättning, utvärdering och utvecklingsarbete)
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om och i praktiska och estetiska lärprocesser (förskolläraryrket- samt grundlärarexamen),
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om vuxnas lärande (ämnes- och yrkeslärarexamen),
- lärarna ges reella möjligheter till kompetensutveckling och egen forskning.

Utbildningsmiljö

- Utbildningen ges i en forskande miljö,
- utbildningen kommer att ge förutsättningar för ett kritiskt och kreativt/reflekterande förhållningssätt,
- miljön inbegriper en fungerande organisation som säkerställer att den verksamhetsförlagda utbildningen erbjuds inom relevant verksamhet och ämne/ämnesområde,
- nationellt och internationellt samarbete bedrivs i syfte att berika utbildningsmiljön.

Infrastruktur

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Studenterna har god tillgång till litteratur/annat lärandematerial, informationstekniska resurser och annan nödvändig utrustning.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

- Utbildningsplanen för respektive examen innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen och anger en tydlig struktur för respektive program, inriktning samt ämne/ämnnesområde,
- kursplanerna innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen.

Undervisning, kurslitteratur och examination

- Undervisningsformerna, vald kurslitteratur/annat lärandematerial och examinationsformerna säkrar forskningsanknytning och progression,
- examinationen inom den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs i samarbete med utbildade handledare vid de medverkande skolorna.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

- Krav finns klart dokumenterade, exempelvis i form av betygskriterier, och framgår av instruktioner för tentamina, examensarbeten och annan examination,
- lärosätet kan visa att utbildningen kommer att ge studenterna goda förutsättningar att nå målen.

Säkring av utbildningens kvalitet

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Det finns ett kvalitetssäkringssystem som garanterar utbildningens framtida kvalitet.